

MAELUMINISTEERIUM

Aiandus täna / homme Eestis

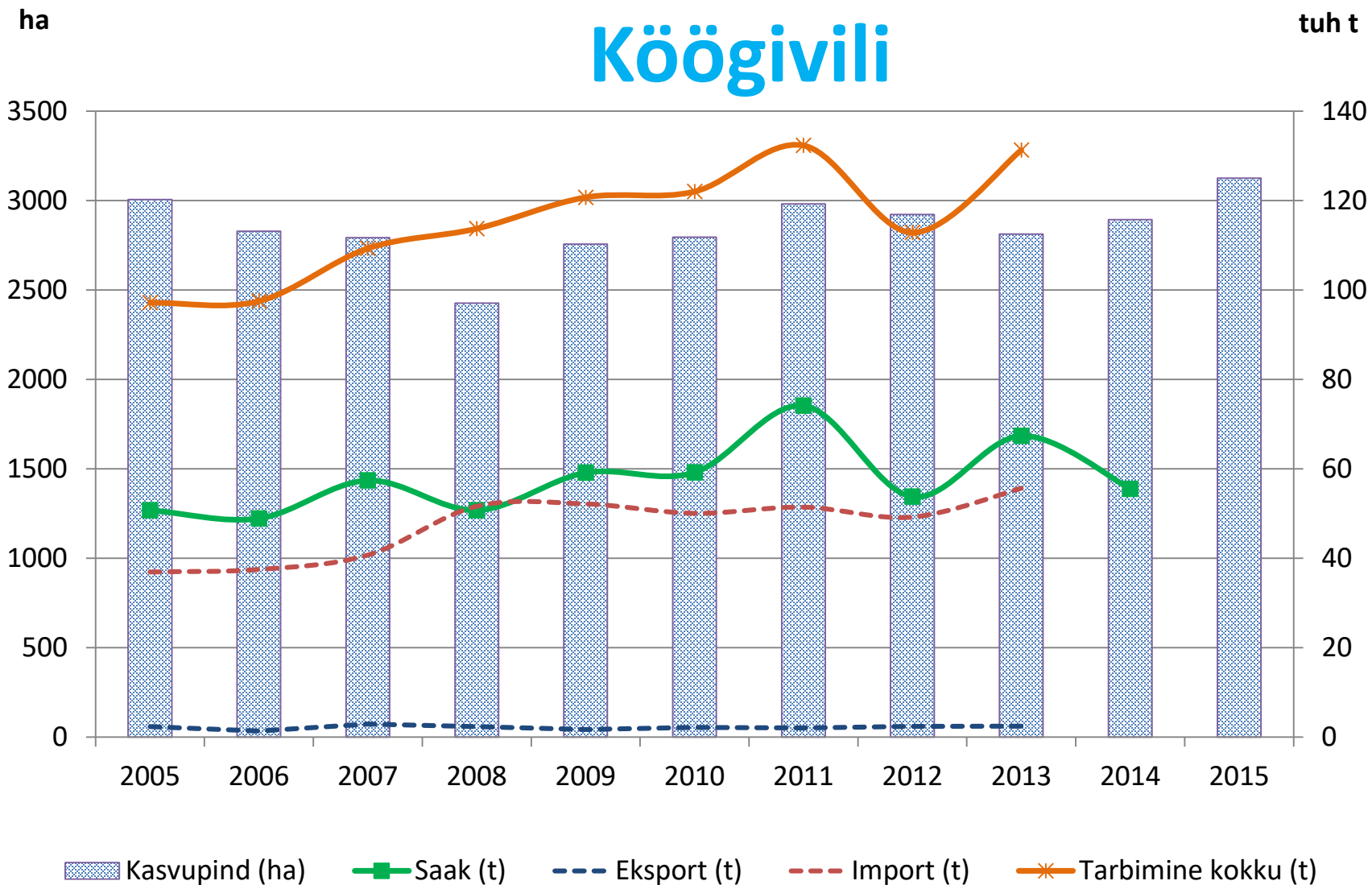
ANTS NOOT
Maaeluministeeriumi kantsler

Aianduse visioonikonverents 2015

Poliitika fookus aastani 2020

- Soovime, et põllumajandusmaa oleks aktiivses põllumajanduslikus kasutuses
- **Soovime, et säiliks põllumajandustootmise mitmekesine struktuur, sh peretalud. Soovime toetustega kaasa aidata sellele, et igas peretalus oleks vähemalt üks tasustatud töökoht**
- **Eelisarendame aiandussektorit ja teisi põllumajandustootmise valdkondi, kus isevarustatuse tase on madal**
- Soovime, et suureneks kõigi põllumeeste konkurentsivõime toidutarneahele
- Pöörame erilist tähelepanu ühistegevusele ja teistele koostöövormidele
- Edendame kohalikku arengut ja toetame maaettevõtlust
- Toetame kohaliku toiduga seotud tegevusi
- Hoiame keskkonda

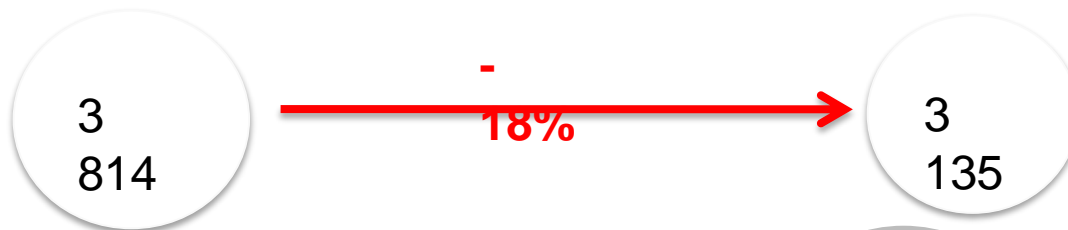
Köögivilili

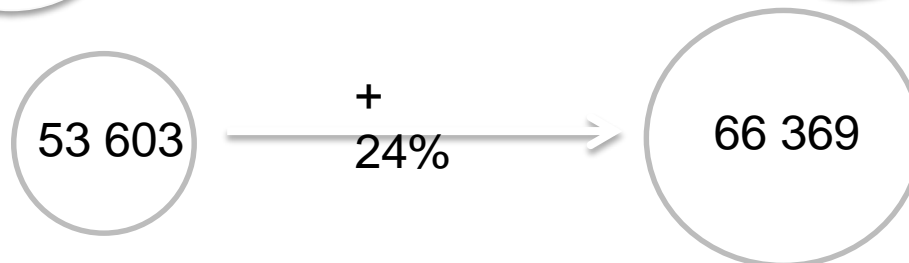
Köögivilili

2004 2014

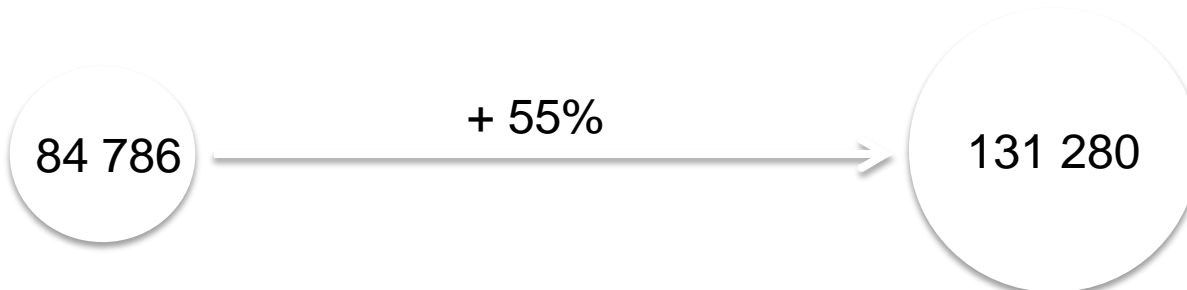
Köögivilija
kasvupind
hektar

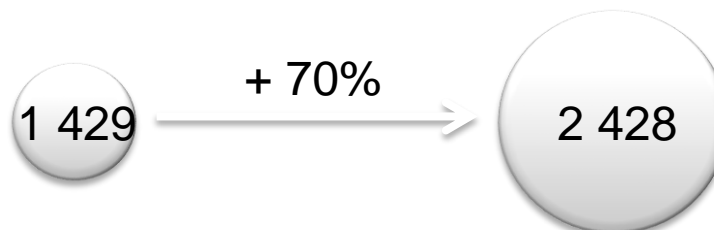
Toodang
tonn

Tarbimine*
tonn (2004/05 vs
2013/14 turustusaasta)

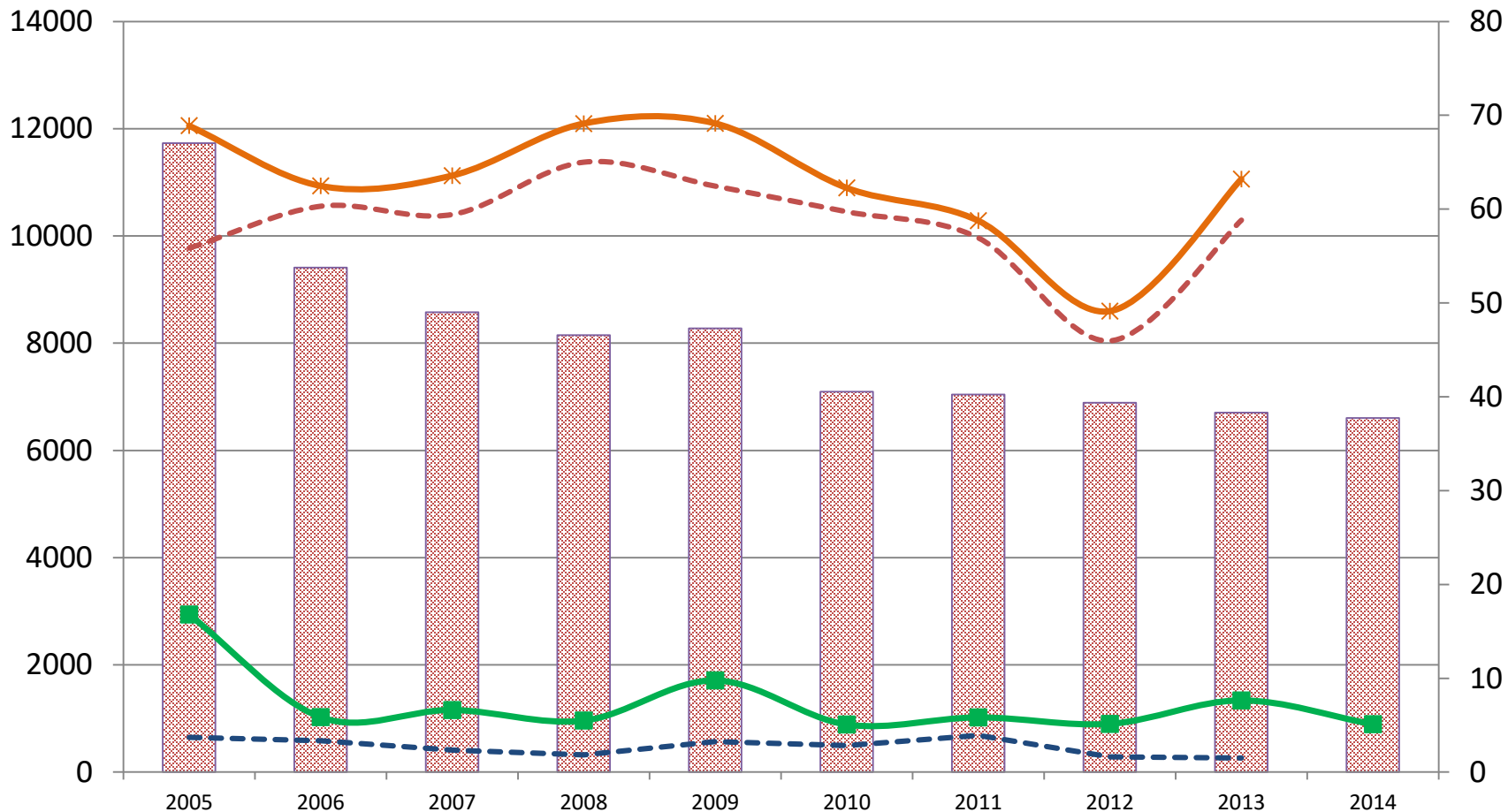
Eksport
tonn

ha

Puuvili ja marjad

tuh t

Kogupind (ha)

Saak (t)

Eksport (t)

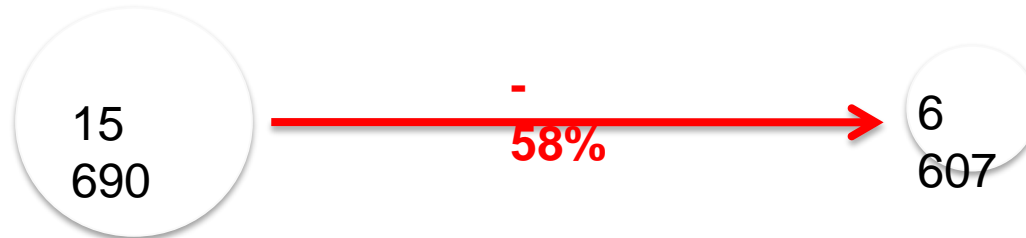
Import (t)

Tarbimine kokku (t)

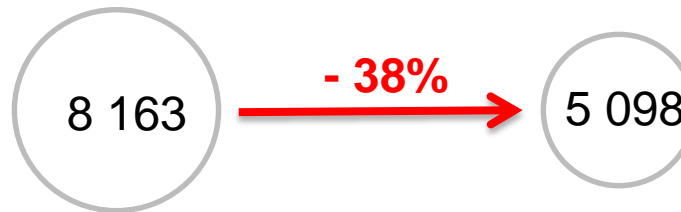
Puuvili ja marjad

2004 2014

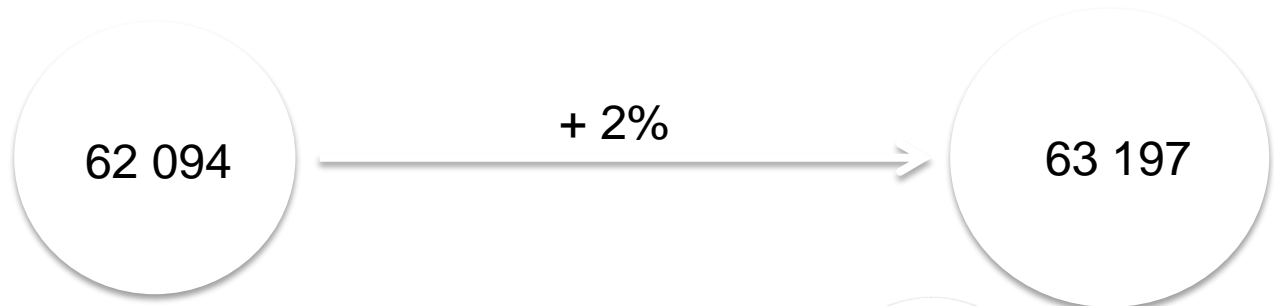
Viljapuu- ja
marjaaedade
kogupind
hektar

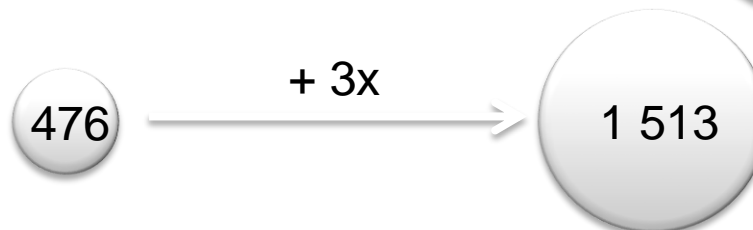
Toodang
tonn

Tarbimine*
tonn (2004/05 vs
2013/14 turustusaasta)

Eksport
tonn

Puu- ja köögivilja isevarustatuse tase

- Eesti isevarustatuse tase värskete köögiviljadega 2014. a – 60%
  - 80% - 100% - söögipeet, kaalikas , porgand, kapsas
  - 70% - 80% - kurk
  - 20% - 30% - tomat, sibul
- Eesti isevarustatuse tase värskete puuviljade ja marjadega 2014. a – 12%
  - 80% - 100% - must sõstar, punane ja valge sõstar, karusmari, vaarikad, maasikad
  - 20% - 30% - õunad ja pirnid, ploomid
  - <20% - kirsid, muud puuviljad ja marjad

Puu- ja köögivilja otsetoetus

Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetuse eesmärk on toetada majanduslikel, sotsiaalsetel või keskkonnapõhjustel tähtsat sektorit või sektorit, kus esineb teatud raskusi.

Toetus on mõeldud puu- ja köögiviljasektoris tootmistaseme säilitamiseks. Toetusega soovitakse panustada maapiirkondade tööhõivesse ning vähendada kasvatatavate põllumajanduskultuuride kasvupinna ja tootjate arvu pikaajalist vähenemist.

Toetuse tingimused on ministri 20.04.2015 määruses nr 33.

Toetuse eelarve on 807 000 eurot aastas.

2015. aastal taotles puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetust 159 taotlejat, kellel oli 1 619 ha toetusalust pinda.

Maksimaalne toetusõiguslik kasvupind kogu Eesti kohta on ligikaudu 3 400 ha.

Puu- ja köögiviljasektorile erakorralise abina antav toetus

Eesti puu- ja köögiviljatootjatel on võimalus kasutada EL abi 3000 tonni toote turult kõrvaldamiseks, saagi koristamata jätmiseks ja toorelt koristamiseks, et puu- ja köögiviljaturgu stabiliseerida.

Toetuse tingimused on ministri 28.10.2014 määruses nr 91.

Erakorralisi toetusmeetmeid on võimalik rakendada alates 5. oktoobrist 2015 kuni 3000 tonni suuruse koguse täitumiseni või kuni 30. juunini 2016, olenevalt sellest, milline kuupäev on varasem.

Eelmisel aastal (28. oktoobri 2014. kuni 31. detsembrini 2014) kasutas Eestis puu- ja köögiviljasektori erakorralise abina antavat toetust kokku 6 tootjat. Kõik toetuse saajad rakendasid saagi koristamata jätmise meedet. Kokku jäeti koristamata porgandit 20 hektaril ja peakapsast 2 hektaril. Koristamata jäetud porgandisaak oli hinnanguliselt 1117 tonni, mille eest hüvitati kokku 39 521 eurot, ning koristamata jäetud kapsasaak oli hinnanguliselt 128 tonni, mille eest hüvitati kokku 2231 eurot.

Koolipuuvilja ja –köögivilja toetus

Koolipuuvilja ja -köögivilja toetuse eesmärk on panustada laste tervislike toitumisharjumiste kujundamisse.

Toetusega võimalik jagada puu- ja köögivilja koolieelse lasteasutuse lastele ning haridusasutuse 1.–5. klassi õpilastele. Samuti on kavas osalevatel haridusasutustel võimalik taotleda toetust seotud tegevuste elluviimiseks (nt degusteerimisklasside korraldamine, aiandusürituste kavandamine ja teostamine, põllumajandusettevõtete külastused ja muud samalaadsed tegevused).

Toetuse tingimused on ministri 24.07.2015 nr 73 määruses nr 73.

Koolipuuvilja ja –köögivilja toetust rahastab 90% ulatuses Euroopa Liit ja Eesti osa on 10%. Kogu Euroopa Liidu eelarve on 150 miljonit eurot.

Koolipuuvilja ja -köögivilja kava raames on 2014/2015. õppeaastal heakskiidetud 805 haridusasutust, kus õpib 110 186 last.

2014/2015 õppeaastal (augusti 2015. aasta seisuga) on kava raames välja makstud 780 213 eurot. Seotud tegevuste eest on välja makstud 20 949 eurot. Toetuse määr 0,064 euro senti lapse kohta õppepäevas (0,32 senti

Venemaa impordikeelust mõjutatud EL puu- ja köögiviljasektori olukord

- Tegevused, mis aitavad turuolukorda tasakaalustada:
  - uued eksporditurud (US-Prantsusmaa, Kanada-Belgia, India-Poola, Hiina-Poola)
  - tugevdatud „traditsioonilised turud“ (Kanada, Brasiilia)
  - reeksport (Serbia, Kasahstan, Valgevene, Makedoonia, Jordaania)
  - suurem EL-sisene tarbimine ja promotsioon
  - rohkem tooteid töötlemiseks (töödeldud tooted ei ole impordikeelu all)
  - EL erakorralised toetusmeetmed puu- ja köögiviljakasvatajatele
  - suurem rõhk toodete innovatsioonile ja kvaliteedi parandamisele (nt toodete säilivuse pikenemine, uute sortide kasutuselevõtt)
- Positiivsed välistegurid:
  - euro nõrgenemine dollari suhtes
- Negatiivsed välistegurid:
  - rubla nõrgenemine euro suhtes
  - konkurentide positsiooni paranemine
  - probleemid toodete ekspordi ja reeksportdiga

MAK 2014-2020 võimalused

- Inimressurss
  - Teadmussiirde meetmes on aiandussektori jaoks ette nähtud eraldiseisev pikaajaline programm
- Teadus- ja arendustegevus
  - Koostöö-meetmes on innovatsiooniklastri toetust võimalik saada aiandussaaduste tootmise ja töötlemise valdkonnas
- Ühistegevus
  - Aiandussektori puhul on oluline senisest enam kasutada ühistegevuse ja toodangu väärindamise võimalusi – maaelu arengukava pakub selleks mitmeid võimalusi, nt läbi kvaliteedikavade, teetiarühmade loomise, lühikese tarneahela ning

MAK 2014-2020 võimalused (2)

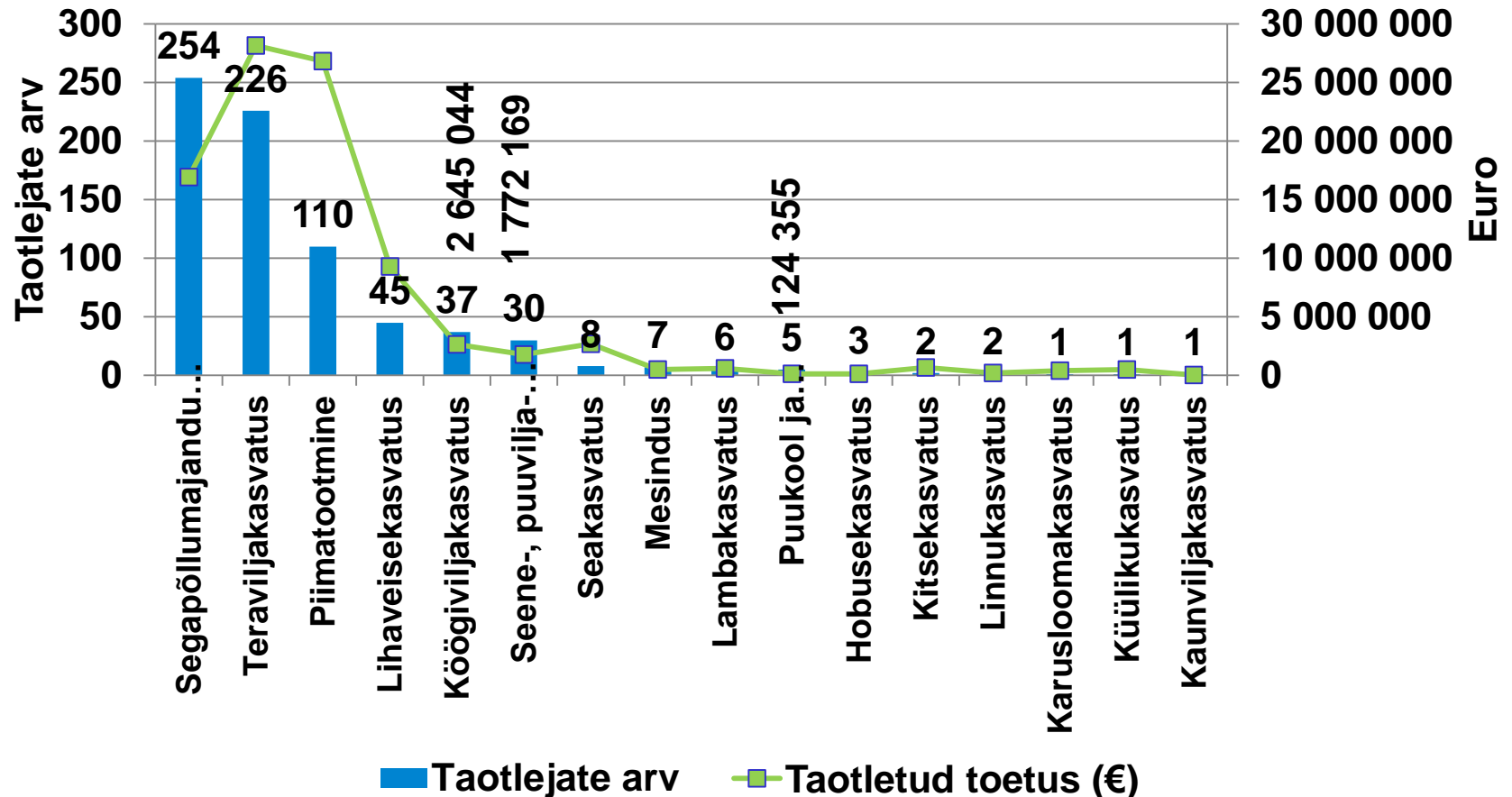
- Investeeringud

- Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks meetmes saab aiandussektor taotleda toetust liikuva tehnika jaoks (sõltumata ettevõtte suuruselt). Samas meetmes on aiandussektorile ette nähtud lisapunktid projektide hindamisel
- Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise toetuse raames on aiandussektorile ette nähtud lisapunktid projektide hindamisel
- Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetuse raames on aiandussektorile ette nähtud lisapunktid projektide hindamisel
- Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks meetmes on ühistute eelarveümbrikus aiandussektorile ette nähtud lisapunktid projektide hindamisel, lisaks on aiandussektorile ette nähtud kõrgem toetusmäär
- Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamise ja hoiu meetmes on viljapuu- ja marjaaedadel ning puukoolidel niisutusinvesteeringutel

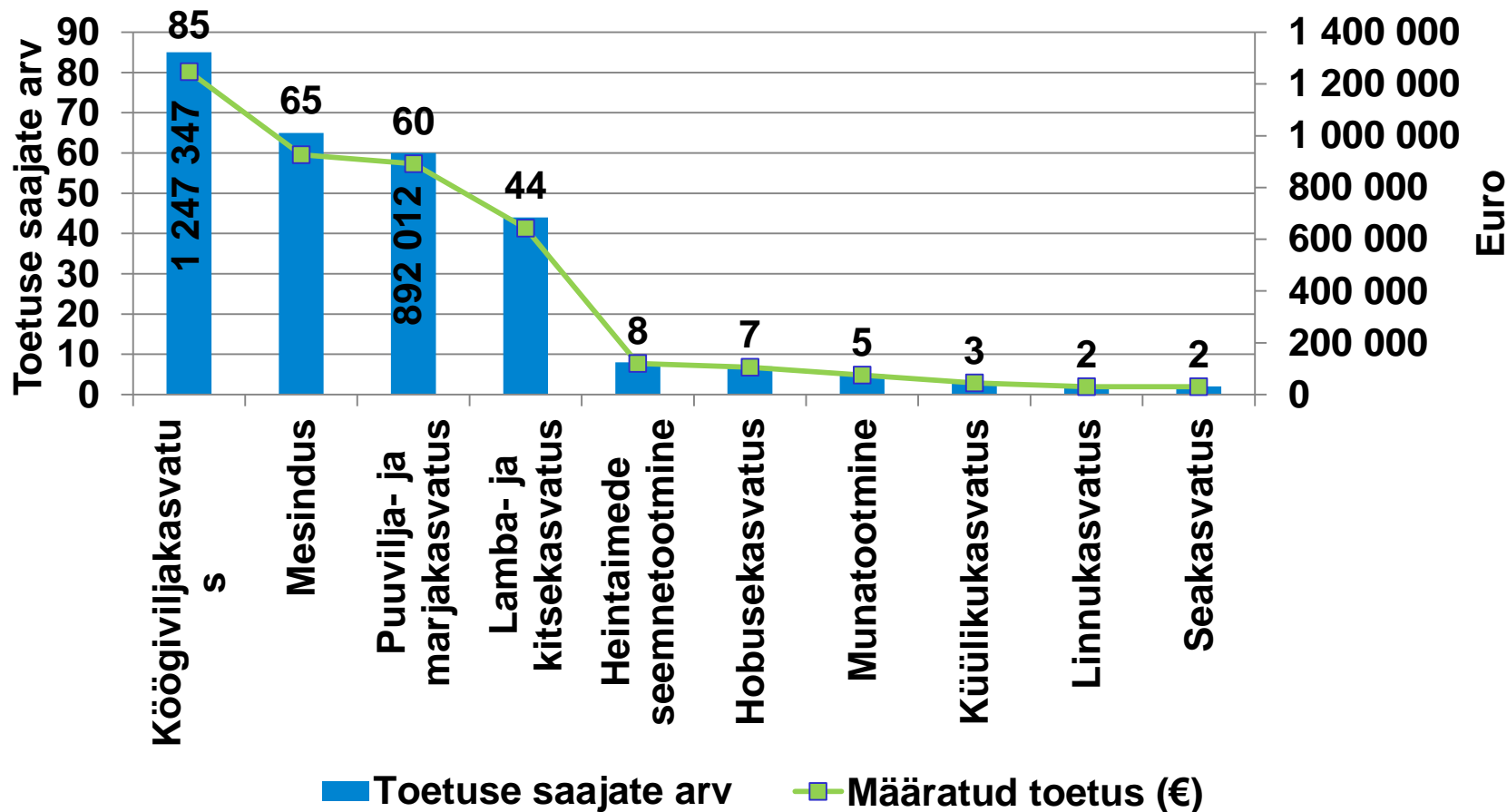
MAK 2014-2020 võimalused (3)

- Pindalatoetused
  - Uue meetmena lisandus maaelu arengukavasse keskkonnasõbraliku aianduse toetus, mille raames toetatakse keskkonnasõbralikku puuvilja- ja marjakasvatust ning köögivilja-, ravimtaime-, maitsetaime- ja maasikakasvatust
  - Võrreldes eelmise perioodiga on laiendatud kohalikku sorti taime kasvatamise toetuse ulatust, lisandunud on terve rida toetatavaid kohalikke põllukultuure ning puuvilja- ja marjasorte

Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks (I taotlusvoor)

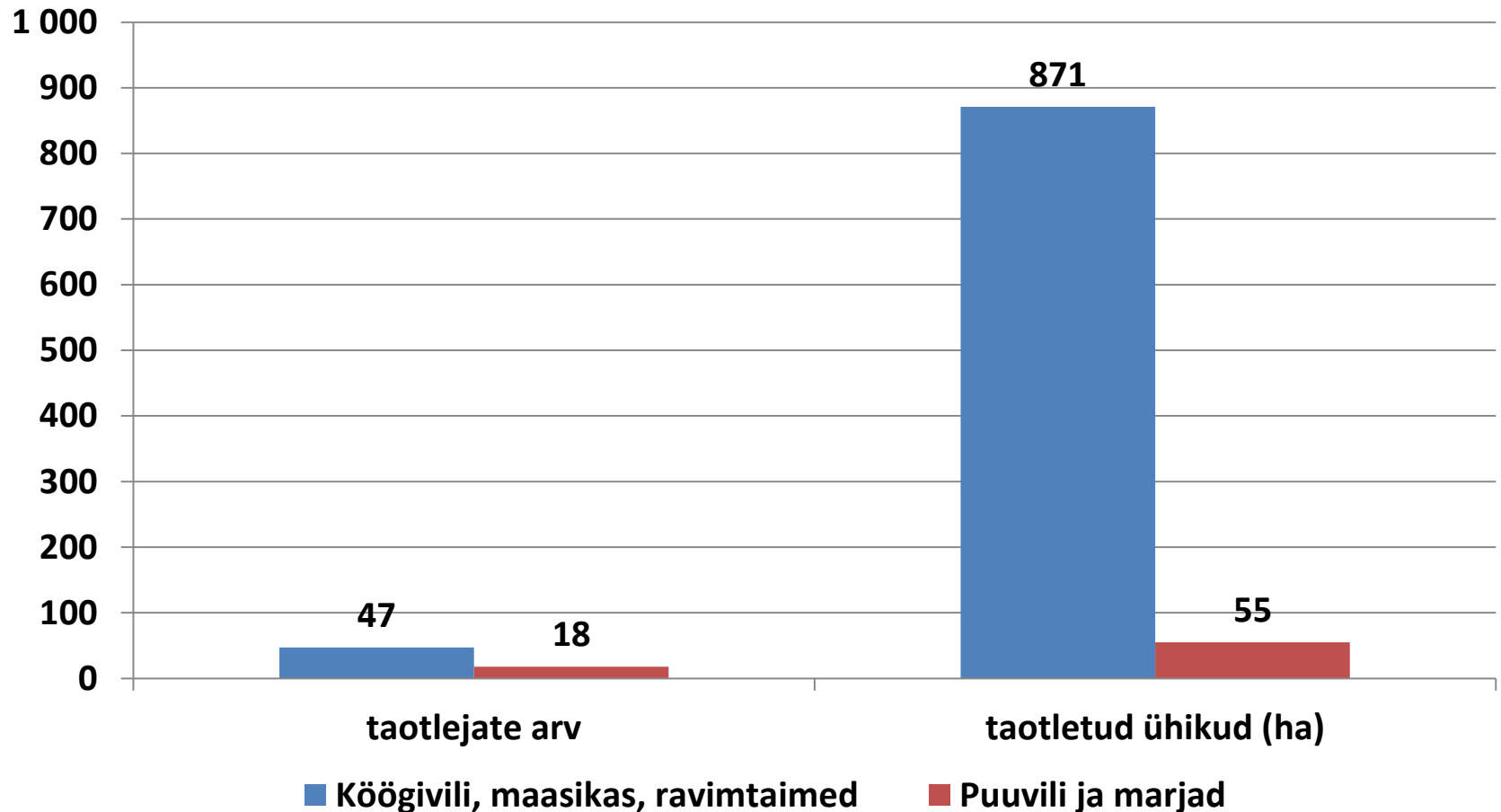

Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine: toetuse taotlemine (I taotlusvoor)

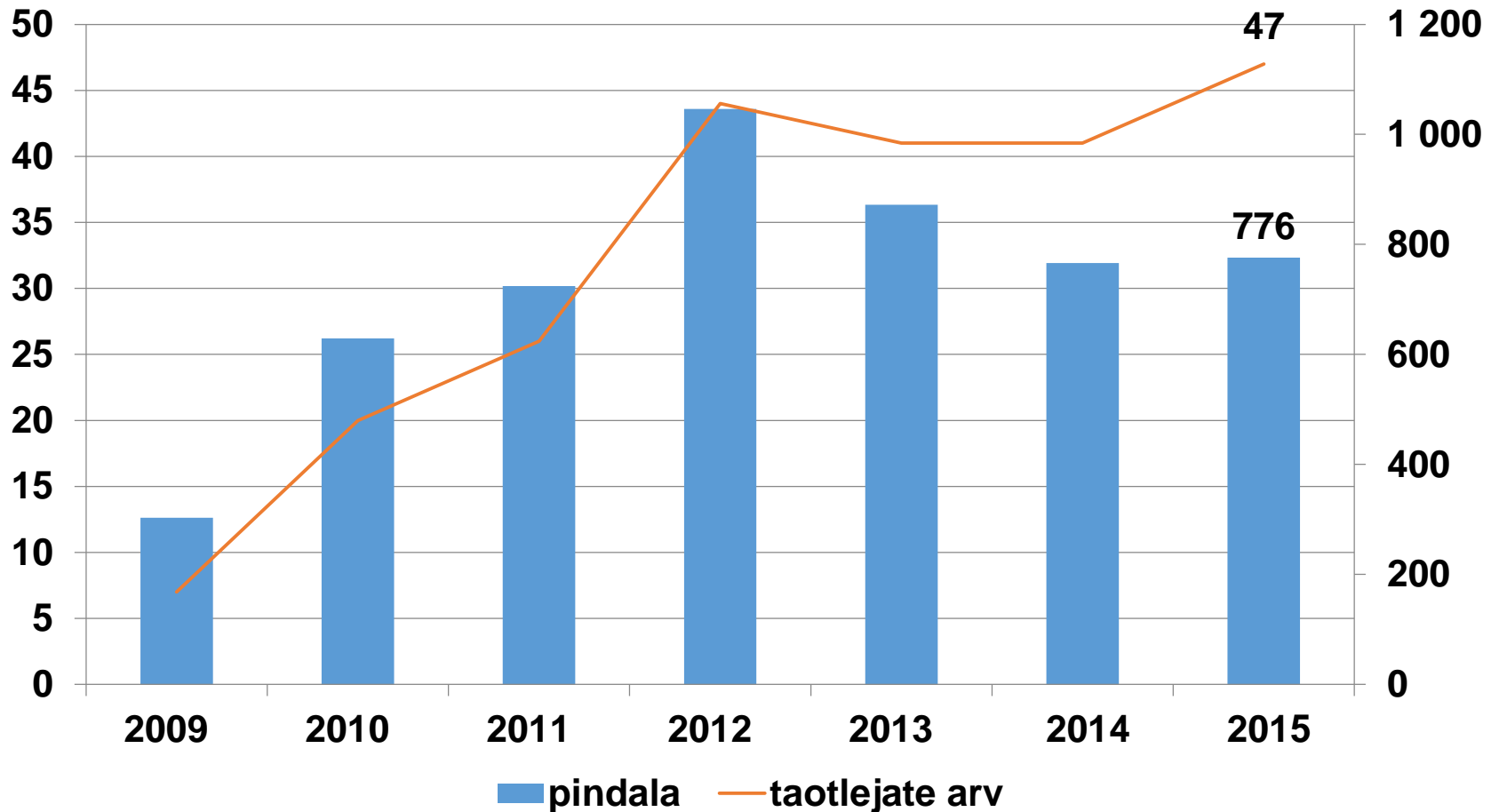

Keskkonnasõbraliku aianduse toetus (I taotlusvoor)

Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus (2009-2015)

MAAELUMINISTERIUM

Aitäh!